

Handel in granen verloopt stroef

Na een recordopbrengst vorig jaar en fluctuerende prijzen zal het komende graanseizoen andere cijfers laten zien. Dat is althans de verwachting. Het Europese graanareaal is dit jaar 800.000 hectare kleiner. Wereldwijd is de verwachting dat de opbrengst per hectare kleiner zal zijn. Dit heeft gevolgen voor de prijs op de graanmarkten.

De Europese commissie publiceerde eind februari de oogstraming voor de graanteelt in Europa. De graanproductie in dit werelddeel kwam in 2008 uit op 312 miljoen kilo. Voor het seizoen 2008-2009 wordt een opbrengstvermindering van 20 miljoen kilo verwacht. Door de recordopbrengst van vorig jaar ligt er nog veel graan in de opslag. In de afgelopen drie weken daalden de graannoteringen als gevolg van de kleinere vraag. Mengvoerbouwers hebben nog voldoende graan in opslag voor productie en verwerking. De kans is groot dat graan van het afgelopen seizoen nog in opslag ligt, als de oogst van komend seizoen van start gaat.

Prijsvorming

Volgens een woordvoerder van het Productschap Akkerbouw is het een feit dat er nog veel graan in opslag ligt. „Niet alleen het grote aanbod ten opzichte van de vraag bepaalt de prijs, er zijn meer factoren die belangrijk zijn voor de prijsvorming. Een belangrijke factor is het aanbod wereldwijd. In Oekraïne en Rusland is door de sterke devaluatie van respectievelijk de grivna en de roebel het graan in beide landen goedkoper. Lagere opbrengsten door mindere weersomstandigheden in Argentinië, Brazilië, China en Australië zijn een ander aspect. De olieprijs spelen ook een belangrijke rol.”

Vorig jaar, toen de brandstofprijzen hoog wa-

ren, was het interessant om graan te gebruiken voor biobrandstoffen. Die interesse nam gestaag af naarmate de olieprijs daalden. De olieprijs is nog steeds laag. Zodra deze stijgt komt de productie van ethanol weer in beeld, waardoor de graanprijzen zouden kunnen stijgen. Ook de kredietcrisis speelt een rol. Op de termijnmarkten zijn investeerders voorzichtiger geworden. Dat heeft effect op de prijs. Telers, handelaren en mengvoerbouwers nemen minder risico's. Het gevolg is dat de handel stroever verloopt.

Verwachting

In het afgelopen seizoen werd duidelijk dat de graanmarkt zeer beweeglijk kan zijn. Alex Blonk, vice-voorzitter van het Comité van Graanhandelaren, vindt het goed dat de markt meer beweegt. „De afgelopen 30 jaar gebeurde er nauwelijks iets.”

Door de volatiliteit in de markt is het moeilijk te voorspellen welke kant de prijzen opgaan. Zowel van de oogst van 2008 als die van dit jaar. Pieter Post van DCA Markt acht de kans klein dat de prijzen nu nog stijgen. „In het afgelopen seizoen was de opbrengst zeer hoog. Dat was in augustus en september al bekend. Daarom is het niet vreemd dat het aanbod nu groter is dan de vraag. Met als gevolg dat de prijs zakt. Graan is, in tegenstelling tot bijvoorbeeld aardappelen en uien, gemakkelijk te bewaren. Als een teler niet dwingend de markt op hoeft, kan hij wachten. Het nieuwe seizoen moet nog beginnen. Het is al bekend dat het areaal is afgenomen. Welk effect dat op de prijs heeft, kan ik nu nog niet overzien.”

Jos Bos van Agrifirm is het met Post eens dat graan een gemakkelijker gewas is dan aardappelen en uien. Maar volgens hem geeft graan ook problemen als het te lang in opslag ligt. Graantelers hebben geen behoefte aan een volle voorraadschuur, als de nieuwe oogst begint. Dan ontstaan er opslagproblemen. Bos benadrukt de beweeglijkheid van de graanmarkt. „Als het voorjaar nat begint, stijgt de dagprijs. Bij mooi weer laat de prijs een neergaande beweging zien.”

Wat het effect van de areaalafname in Europa is en wat de verwachte lagere opbrengsten wereldwijd met de prijs doen, is moeilijk in te schatten, vindt de woordvoerder van het Productschap Akkerbouw. „Uit de oogstramingcijfers van de Europese Commissie blijkt dat het graanareaal in Europa met 800.000 hectare is afgenomen. In landen als Spanje, Italië en Portugal zijn de financiële middelen beperkt. Ik verwacht dat de verzorging van het gewas geminimaliseerd wordt en dat dit later in de opbrengst en kwaliteit tot uitdrukking komt.” Ook Blonk vindt het moeilijk om nu al in te schatten hoe de markt zich in het nieuwe seizoen beweegt. „Vorig jaar was de oogst geweldig! Dat is dit jaar mogelijk anders. In Argentinië en de Verenigde Staten valt de opbrengst ongeveer 25 procent lager uit. Als op een aantal continenten de opbrengst met 20 procent daalt, is dat heel veel.”

◀ In Europa is dit jaar 800.000 hectare minder tanwe ingezaaid dan vorig jaar en de EU verwacht een lagere opbrengst per hectare.